

Telegraful Român

Organ național-

Onor. Procuratura regească

(Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petiț 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Ziua eroilor și înhumarea Ostașului Necunoscut

Serbarea zilei eroilor, în 17 I. c., a fost împreună în anul acesta și cu alegerea, transportarea și așezarea în capitala noastră la loc de onoare a *Ostașului Necunoscut*, care simbolizează virtuțile poporului român desfășurate în marele război al acestui veac și va sluji ca îndemn și îmbărbătare în drumul spre idealurile ce avem să îndeplinim.

Astfel serbarea a luat în toate orașele mai mari ale țării proporțiile unei manifestări naționale dintre cele mai mărețe.

Dela un capăt până la altul al pământului românesc s'a adus prinosul de veșnică recunoștință și admirare vitejilor dispăruți și desrobitori de țări.

La ora 12 precis după terminarea serviciului religios, în momentul, când s'a coborât în groapă sicriul cu rămășițele *ostașului necunoscut*, s'a suspendat pentru două minute întreaga activitate din cuprinsul patriei noastre.

În cimitirul din Sibiu, și de sigur și în alte locuri, a fost o clipă emoționantă, care în urma cuvântărilor auzite a trezit chiar și conștiințele firilor mai puțin altruiste și le-a înălțat în atmosfera curată a idealului omenirii. Nu se poate ca duhul de sacrificiu, iubirea de-apropelului, dragostea de țară să nu mai împodobească sufletele fiilor acestei țări, — deși trebuie s'o spunem mai ales acum, că unele apa-

riții în domeniul materialismului, ne pun adeseori pe gânduri și ne fac să ne îndoim într-o grabnică îndreptare...

Fie ca, după festivitățile din acest an, să putem zări începutul însănătoșirii morale, să vedem mormintele martirilor naționali mai bine îngrijite, în toate locurile, orfanii și văduvele lor puși la adăpostul convenit; cei întorși din război împărțiți cu cea mai bună dreptate de pământul, pentru care au sângerat... Și alte reveniri la căile binelui și adevărului.

Să urmeze, într'un cuvânt, *faptele*, după frumoasele manifestări ale festivităților amintite.

Comemorarea zilei eroilor precum și a înmormântării Eroului necunoscut s'a serbat în acest an în Sibiu cu o deosebită solemnitate și pompă.

După terminarea serviciului divin clerul catedralei este condus de muzica Reg. 90 Inf. și o companie de onoare în Piața Regele Ferdinand, unde se formează impozantul cortegiul, în care au luat parte peste 20,000 persoane.

La cimitirul eroilor serviciul divin îl oficiază I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae asistat de întregul cler ortodox aflător în Sibiu. Oratorul festiv a fost de astădată Păr. asesor Dr. Ioan Stroia, după care iau cuvântul predicatorul evanghelic I. Miess, profesorul N. Ionescu și Generalul Macarovic.

A fost impunător și solemn momentul când la ora 12, în semn de pietate întregul public și clerul în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae îngenunchind se rugau pentru odihna eroilor răposați.

După terminarea serviciului divin, dl Ștefănescu, taxator vamal, dă celor 180 orfani prezenți un mic dejun, făcând o vădită bucurie micuților.

Cortegiul s'a înapoiat în aceeași ordine, în care s'a format, la ora 1, până la biserica catedrală, unde muzica intonând «pentru rugăciune», clerul intră în catedrală, ear publicul se împrăștie mângăiat.

Glorificarea Ostașului Necunoscut

La *Mărășești* au fost aduse, cu vagoane speciale, sicriile cu osemintele celor zece eroi necunoscuți, desgroați din locurile de luptă: *Mărășești*, *Topraizar*, *Chișinău*, *Jiu*, *Azuga*, *Predeal*, *Muscel*, *Mărăști*, *Cerna* și *Târgu Ocna*.

Pe un catafalc imens, în catedrala din *Mărășești*, *Adormirea Maicii Domnului*, erau aranjate în două rânduri sicriile ostașilor.

În dimineața zilei următoare, în 14 I. c., au sosit cu tren special la *Mărășești*: ministrul de război, gen. *Mărdărescu*, I. P. S. Sa mitropolitul *Pimen* al *Moldovei*, PP. SS. LL. episcopul *Romanului* *Triteanu* și episcopul militar *Teculescu* dela *Alba-Iulia*. Alte trenuri au sosit d. a. cu autorități civile și militare și cu tinerime școlară.

La ora 3. d. a. arhieriei asistați de numeroși preoți au oficiat serviciu divin.

După oficierea slujbei, dl ministru de război a luat un elev, *Amilcar Săndulescu*, dela liceul militar din *Craiova*, orfan de război, și i-a spus să aleagă unul din cele 10 sicrie.

După ce a făcut înconjurul catafalcului, elevul a ales al 4-lea cosciug din primul rând, spunând cuvintele:

«*Acesta este tatăl meu*».

O emoțiune profundă a cuprins asistența și lacrimi au fost văzute în ochii tuturor.

După aceasta elevul a îngenunchiat înaintea sicriului, rostind o scurtă rugăciune.

În urmă celelalte sicrie au fost scoase și purtate pe umeri de soldați și formându-se un cortegiul a pornit spre cimitir. Cortegiul a fost urmat pe jos de întregul cler, de dl ministru

FOIȘOARA

Cuvântarea

comisarului consistorial *Mateiu Voileanu* cu ocaziunea alegerii de protopop în tractul *Sibiului*, la 31 Martie st. v. 1923

«Și erau oarecari în biserica din Antiochia, proroci și învățători, *Varnava* și *Simon*, care se chiamă *Niger*, și *Luchie Chirineul* și *Manoil*.

Și slujind ei Domnului, și ajunând, a zis Duhul sfânt: osebii mie pe *Varnava* și pe *Savel* la lucru, care i-am chemat pe ei.

Atunci ajunând, și rugându-se, și puindu-și pe ei mâinile, i-au slobozit.

Faptele Apostolilor XIII, 1-3

Am deschis sfânta Scriptură, Testamentul nou, și citind, m'am oprit la *Faptele apostolilor capitolul XIII*, în care se scrie, cum s'a început propaganda cea mare între neamuri.

Asupra apostolilor era în toată furia pornită goana.

În vremea aceea pus-a *Irod împărat* mâinile se facă rău unora din biserică.

Și a ucis cu sabia pe *Iacob fratele Domnului*. Și văzând că plăcea *Ildovilor*, a adaos a prinde și pe *Petru*, și erau zilele azimilor. Pe care și prinzându-l, l-a băgat în temniță, dându-l la câte patru ostași să-l păzească, vrând după Paști să-l scoată poporului.

În aceste zile de aspră persecuțiune, se ține adunarea din biserica din Antiochia, unde erau adunați proroci și învățători, cari slujiau Domnului, și ajunau.

Și a zis Duhul sfânt: Osebii mie pe *Varnava* și pe *Savel* la slujba la care i-am chemat pe ei.

Atunci ajunând, și rugându-se și puindu-și pe ei mâinile, i-au slobozit.

Deci acești trimiși de Duhul sfânt sau pogorât în Seleuchia, și de acolo s'au corăbiat în Kipru.

În chipul acesta s'a pornit marea propagandă a Evangheliei Domnului printre neamuri.

Am reamintit, am reîmprospătat aceasta scenă din viața apostolilor, ca să luăm și noi pildă, iubitorilor frați, ca să facem și noi asemenea la lucrarea noastră de azi.

Și noi sântem chemați să osebim dintre apostolii de azi ai bisericii noastre pe aceia, cărora să le încredințeze biserica apostolia de protopop în tractul Sibiu.

Lucrarea aceasta să o facem după modelul ce ni-a rămas dela apostoli. Și precum apostolii și învățătorii, proroci de odinioară, erau adunați în biserica din Antiochia, asemenea ne-am adunat și noi azi în biserica noastră catedrală. Și precum aceia odinioară au slujit, și au ajutat, asemenea și noi conform rânduiei bisericii noastre, am ajutat. și am slujit sfânta liturghie, la sfârșitul căreia am făcut chemarea Duhului sfânt, ca acel Duh sfânt să ne inspire, acel Duh sfânt să ne spună pe cine se osebim la slujba cea mare a apostolatului, la care va fi chemat alesul nostru protopop.

Cu cucernicia, cu evlavia, cu frica de Dumnezeu, cu care s'au adunat cei din biserica din Antiochia, cu acea cucernicie, cu acea evlavie, cu acea curățenie sufletească ne-am adunat și noi cei chemați a osebii pe cel designat de Duhul sfânt la slujba aceasta.

În atmosfera aceasta ne începem lucrarea la care ne-a chemat sf. maica noastră biserică. Și acolo s'au adunat tot cei de o credință, toți cei conduși de învățăturile Mântuitorului Hristos, toți cari vestiau cuvântul cel nou mântuitor printre evrei, și cari acuma voesc se treacă la misiunea lor între neamuri.

În atmosfera aceasta să ne adâncim, iubitorilor membri ai sinodului protopopesesc, căci biserica noastră românească ortodoxă din Ardeal,

de război și câteva mii de săteni. În drum lu mea îngeunuchia înaintea scrierilor. După un parcurs de 3 k.m. cortegiul a ajuns la cimitir.

După un scurt serviciu religios osemintele au fost reîngropate.

La ora 5 toată oficialitatea s'a întors la biserica din Marășești.

Aci corpul eroului necunoscut, ales de elevul Amilcar Săndulescu, a fost ridicat de ofițerii cavaleri ai ordinului «Mihai Viteazul». S'a format din nou cortegiul, care a pornit spre gară, de unde osemintele eroului s'au transportat, în 15 l. c., la București.

În 16 Mai sicriul a fost expus, pentru pelerinajul publicului, în biserica Mihai Vodă. Au defilat peste o sută de mii de oameni în fața ostașului necunoscut. Cetățeni, din toate păturile sociale, tineri și bătrâni, femei și bărbați, îngeuncheau și începeau să plângă fără a se putea potoli. Toți ceice pierduseră pe câte cineva în război și nu-i mai știu de urmă, aveau impresia că cel așezat în sicriu este aproapele lor...

Reînhumarea s'a făcut, cu mare pompă, în 4/17 Mai, la ora 12 fix, în mărețul locaș al odihnei de veci din Parcul Carol. Când, după terminarea slujbei religioase la 11:59, sicriul rămășițelor pământești ale soldatului necunoscut au fost scoborate în mormânt, la ora 12 precis, timp de două minute, întreaga activitate pe tot cuprinsul României a încetat: vehiculele, pietonii și trenurile s'au oprit; uzinele și fabricile au încetat lucrul, în semn de pioasă evlavie pentru legiunile de eroi, cari s'au jertfit pentru o cauză sfântă.

Sărbătoarea culturală dela 3/15 Mai s'a făcut în orașul Blajului cu aceeaș solemnitate ca și în anul precedent.

La evenimentul istoric, petrecut înainte cu 75 de ani pe Câmpia libertății, s'au găsit a'ături capetenile ortodocșilor și ale uniților.

Nemuritorul nostru arhieru *Andrei* a spus în cuvântarea sa de atunci, că supărările și nemulțumirile trecutului trebuie date uitării, căci toți sântem frați în Hristos, *frați români*.

Ideea aceasta, mereu renoită și urmată, va trebui să aducă roadele dorite în noua așezare a statului român.

Despre decursul sărbătorilor dela Blaj însemnăm:

La ora 8 dim. s'a oficiat serviciu religios la catedrală, de cătră mitropolitul Dr. Vasile Suciu.

Din partea guvernului asistă dnii miniștri Florescu și Constantinescu și secretarul general al ministerului instrucției dl Valaori. Sânt prezenți numeroși fruntași politici ai vieții publice ardeleni și din vechiul regat.

La ora 10 s'a desfășurat cortegiul istoric etnografic, în fața catedralei. Sânt care alegorice și înfățișări ale vieții ardelenesti de la 1848 cu Avram Iancu, cu luptătorii de la 1848. A

când s'a pus pe bazele organizare de azi, de pilda primilor creștini a fost inspirată, pe modelul primei vieți creștinești s'a așezat și s'a zidit organizarea noastră de azi.

Biserica noastră națională românească dela începutul seu, din timpurile cele mai vechi cunoscută nouă celor de azi, a fost condamnată să se lupte pentru existența sa ca biserică creștină, românească.

De când ne cunoaște istoria pe aceste plaiuri, ne cunoaște ca biserică ortodoxă românească.

Sub regii ungurii prin secolul al XII ne cunoaște istoria și ne prezintă ca persecutați, nu de păgâni ci de biserică creștină din Roma. Sântem *persecutați ca sectă grecească*, care trebuie stîrpiată.

În veacul al XVI și al XVII, sântem prezentați în istorie tot ca sectă, și principii ardeleni calvini ne tolerează pentru binele și folosul domnilor de pe acele vremi, ca servitori ca jobagi feudalilor până când vor afla de bine să ne tolereze.

Cu ajungerea Ardealului sub casa de Habsburg ajungem în o nouă robie. La persecuțiile venite dela străini se adaugă persecuțiile venite dela românii uniți, cari au intrat în serviciul bisericii dela Roma.

urmat apoi cortegiul satelor din împrejurimi, și al școalelor din țară.

La ora 12 s'a făcut procesiunea pe Câmpia libertății și la mormintele eroilor. Au vorbit numeroși oratori, zugrăvind în culori înălțătoare importanța zilei glorioase dela 1848.

Scriitorii români în Sibiu

Primirea

reprezentanților «Societății scriitorilor români» la gara din Sibiu, la ora 12, a fost cât se poate de călduroasă. Gara era împodobită cu verdeață pe la ușile principale și cu standarde. Veniseră reprezentanții instituțiilor culturale și administrative, în frunte cu «Asociațiunea» și primăria. Primarul Dr. Goritz a rostit a cuvântare românească, bineventând societatea în numele orașului, dl Dr. O. Russu în numele «Asociațiunii», Dr. N. Regman în numele corpului didactic și al tinerimii, Dr. Klein, într'o românească perfectă, în numele societății culturale săsești din localitate («Kulturverein»). Cu toții și-au exprimat bucuria că pot saluta pe purtătorii condeiului român, dorindu-le bun sosit și spor la lucru. Conducătorul scriitorilor misionari, dl I. Minulescu, a mulțumit tuturor, asigurându-i de dragostea scriitorilor, cari vreau să strângă rândurile spre binele comun, între cei de un neam și între cultura românească și aceea a minoritarilor. Între urale însuflețite au pornit mai apoi oaspeții la otelul Boulevard, după ce au fost sărbătoriți și de elevii și elevele școalelor, internatelor și de societățile noastre.

Seara de cunoștință

Iubiții noștri oaspeți, după masă au fost în Dumbravă, conduși de neobositul N. Băilă și Horia P. Petrescu, eară seara au luat masa în restaurantul hotelului «Bulevard», încunjuțați de o mare parte din societatea sibiană în frunte cu vice-președ. «Asociațiunii» Dr. Rusu, gen. Botez, Dr. Beu, Dr. Comșa, directorii Dr. Bunea și Dr. Bologa, cu mai mulți profesori, redactorii ziarelor săsești, redactorul ziarului nostru etc. Scriitorii s'au simțit foarte bine în societatea sibiană.

Miercuri a. m. au vizitat muzeul Asociațiunii și muzeul «Brukenthal» ear la ora 12 au făcut o vizită I. P. S. mitropolitului nostru Nicolae.

Banchetul

La ora 1 p. m. primăria orașului nostru a dat în onoarea oaspeților un banchet în sala restaurantului «Bulevard», la care au participat parte însemnată din elita orașului nostru în frunte cu I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, prefectul A. Boiu, generalii Stambulescu și Botez, Comandantul pieții colonel Vasilescu, senatorul Dr. Schulerus, prez. tribunalului Petrescu, comitele săsesc Walbaum, procurorul Ilescu, directorii școalelor, ai institutelor financiare, reprezentanții presei, profesori, avocați etc.

Șirul toastelor l-a început I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, care în cuvinte alese

Am luptat deci pentru conservarea legii noastre, și prin ea pentru conservarea ființei noastre ca români. Aceasta a fost soarta bisericii noastre, de când ne cunoaște istoria.

A fost cu noi bunul și milostivul Dumnezeu care ne-a luat sub scutul său. Numai așa ne putem explica cum cele mai mari prigoniri, cele mai iscusite curse cari ni s'au întins, Dumnezeu le-a prefăcut în scut și în apărarea noastră.

Pe timpul calvinilor s'au luat măsuri ca în biserică noastră românească să se folosească limba românească în locul celei vechi slovene cu gândul, ca biserică noastră românească să se calvineze. Și s'a tipărit catehismul calvin s'a forțat limba românească cu gândul ca prin mediul limbii să ni se calvinizeze legea.

Și noi am rămas cu limba noastră românească, cum și cu legea noastră ortodoxă.

Toate cărțile rituale le am adus dela biserică ortodoxă din principatele române și noi cei de azi, cari căutăm să ne informăm ce cărți rituale s'au folosit și se mai folosesc și azi în bisericile noastre, cu uimire vedem, cum pe la bisericuțele noastre chiar și în comunele expuse maghiarizării forțate aflăm cazonia lui Varlaam, din care s'a hrănit și s'a adăpat sufletul flămând de hrana sufletească al poporului no-

a dat expresiune bucuriei noastre de a se putea saluta în mijlocul nostru pe reprezentanții societății scriitorilor. I. P. S. Sa a reamintit vizita scriitorilor făcută nouă între alte împrejurări, în anul 1911. Venirea lor de atunci avea semnificație profetică, sămânța aruncată de ei a dat rod. Dacă ne este dat să primim astăzi cu bățele deschise pe reprezentanții scriitorilor, avem a mulțumi aceasta în prima linie M. Sale Regelui care n'a cruțat nici o jertfă, ci identificându-se cu idealul nostru ne-a unit pe toți românii sub gloriosul Său sceptru. I. P. S. Sa închină în sănătatea M. Sale Regelui Ferdinand I, și a slăvitei sale soții M. Sale Reginei Maria, (urale de să trăiască la adresa Maiestăților Lor, muzica a intonat «Imnul regal»).

A salutat apoi pe oaspeții primarul Dr. Goritz în numele orașului, dl Georgescu în numele Asociațiunii și dl Plattner în numele presei. Au răspuns în cuvinte calde și frumoase mulțumind pentru buna primire dnii Minulescu și Basarabescu.

La ora 3 jum. I. P. S. Sa mitropolitul a ridicat masa.

Șezătoarea literară

Seara la ora 8 $\frac{1}{2}$, s'a început, în Teatrul comunal, șezătoarea, la care a participat mult și distins public, de față fiind și I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae.

După cuvântul de deschidere, ținut de dl I. Georgescu, secretarul Asociațiunii, și după salutul scriitorilor, talmăcit în avântate accente de dl I. Minulescu, au urmat rând pe rând citirile prea interesante ale scriitorilor, ascultate cu multă luare aminte de auditorii sibieni. Dnii I. Agărbiceanu, Jean Bart, Liviu Rebreanu, I. Al. Basarabescu și Al. Cazaban au citit bucăți în proză, dl Horia P. Petrescu un fragment dintr'o piesă teatrală; ear dnii Alfred Moșoiu, Mircea Rădulescu, Adrian Maniu și I. Minulescu au recitat versuri delicate și subtile, sau calde și puternice.

Efectul acestor recitări și citiri, aproape toate cu scânteeri geniale, se va manifesta, credem, și în o mai mare desfacere a cărților de prin vitrinile librăriilor Sibiului.

La șezătoare și-a dat concursul și corul mixt al școlii noastre normale, dirigeat de dl T. Popovici, executând frumoase cântece din popor și patriotice.

Biserică — monument istoric

Intr'o notiță din foaia fâgărășană: «Glasul Oltului» se spune că un curator al bisericii gr. cat. de acolo a luat inițiativa să împodobească cu arbori cimitirul de lângă biserică parohială unită: *biserica Brâncoveanu*, — «de alt fel declarată de *monument istoric*, cercetată de glorioasa noastră Familie regală»...

Imi pare bine când se recunoaște că biserică Brâncoveanu e monument istoric. Biserica aceasta, clădită cu scopul de-a servi ca stâlp și temelie ortodoxiei, reparată cu ajutoarele însem-

stru începând cu jum. veacului al XVII de peste 250 de ani. Asemenea aflăm în număr foarte mare și celelalte cărți rituale toate din vechile principate, și în urmă cele tipărite la uoi în Ardeal, începând dela cazonia de sub mitropolitul Atanasie din 1699.

Sânt nepătrunse tainele lui Dumnezeu. Măsura principilor calvini de a calviniza biserică românească din Ardeal, Dumnezeu o a schimbat în bine. Românii din Ardeal nu au primit nimica din învățăturile calvinilor, au rămas însă cu limba românească, care a fost una în Ardeal, una și aceeași în Moldova, una și aceeași în Muntenia. Și s'a făcut unitatea noastră sufletească, unitatea noastră în limbă, și azi a urmat unitatea noastră politică.

Azi s'a schimbat situația. Nu mai sântem amenințați în ființa noastră românească.

Și va trebui să începem după situația schimbată de azi și o nouă propagandă în biserică noastră.

Propaganda din timpurile vechi ale bisericii o vom lua acolo, unde ne-am abătut din cauza vitregităților timpurilor.

Având asigurată existența noastră ca români, existența noastră ca ortodocși, vom începe o vie propagandă contra sectelor, care amenință biserică noastră.

nate ale comisiei monumentelor istorice, după veacuri de umilire s'ar părea că e reintegrată în drepturile sale, și astfel biserica noastră a primit în sfârșit o satisfacție meritată în urma durerilor suferite pentru răpirile săvârșite de puternicia zilelor de demult.

Dar, nu este așa! Acest monument istoric și azi se mai află în stăpânirea greco-catolicilor. Dela altarul său predică cei mai neîmpăcați adversari ai bisericii noastre, slăvind catolicismul apusean, — și făcând responsabilă ortodoxia pentru orice rele din orient. Concluzia ce rezultă de aici e evidentă...

Așa nu merge! Dacă biserica «Brâncoveanu» e declarată monument istoric, să și fie monument istoric. Dar monumentele istorice sânt ale *statului* român. Dacă în aceste monumente se îndeplinesc servicii divine, e logic ca acestea să fie făcute de *biserica dominantă a statului*.

Preoțimea română ortodoxă, care a plămădit sufletul românesc pentru zilele învierii naționale, e datoare să pășească energic, solidară, și să ceară mereu dela forurile în drept respectarea monumentelor istorice, și să nu admită ca ele să formeze pepiniere pentru înjosirea bisericii noastre și înstrăinarea sufletului românesc dela datoria către neamul alcătuit mai ales din ortodocși.

Petronius.

Intrunire colegială

— Apel —

Cu ocaziunea congresului preoțesc din toamna trecută, sulevând chestia intrunirii noastre, am hotărât unanim, ca intrunirea colegială să o ținem la 16/29 Iunie 1923, când se împlinesc 50 ani dela moartea marelui arhipăstor Andrei Șaguna.

Din incredințarea celor 11 colegi, convoc cu toată dragostea pe toții colegii absolvenți ai cursului teologic din anul 1906 să ia parte la intrunirea colegială, care se va ține în Sibiu la data susnumită.

Pe lângă întâlnirea și revederea multora dintre noi, după 17 ani, ar fi de dorit să dăm prilej de întâlnire și soțiilor noastre cu aceea ocaziune, făcându-se un schimb de idei între ele în legătură cu păstoria noastră de suflete, știut fiind că soțiilor noastre le revine rolul de a fi candela aprinsă în mijlocul femeilor dela sate și orașe.

Iubiți colegi, intrunirea noastră nefiind numai de ordin personal, ci și de ordin general obștesc, este de dorit ca să vină fără excepție toți colegii cari sânt în viață, fără considerare că de prezent sânt sau nu în serviciu bisericesc.

De încvartirare se vor îngriji colegii aflați în Sibiu, între cari amintesc pe colegul Aurel Popovici, profesor la școala normală «A. Șaguna».

Veniți cu toți la Sibiu, ca să ne împlinim totodată datoria morală și pioasă față de nemuritorul arhiereu A. Șaguna, organizatorul mitropoliei noastre și întemeietorul seminarului, unde am peirecut trei ani de studiu și de învățare sufletească.

Cu credința caldă din timpurile prime ale creștinismului, cu însuflețirea și cu râvna creștinilor vechi vom căuta să propoveduim cuvântul mântuirii.

Și în misiunea aceasta vom căuta a ne aprofunda; la această apostolie vom îndruma preoțimea noastră. La apostolia aceasta se va angaja noul nostru protopop conștituit de misiunea ce o are protopopul Sibiului, ca protopopul din centrul arhidiecezei noastre.

Atmosfera dulce de primăvară, atmosfera din timpul primilor creștini, să străbată azi inimile noastre, iubiților mei frați, căci și nouă ne sună cuvintele din faptele apostolilor: «*osebiți mie pe Varvara și pe Pavel la lucrul la care i-am chemat pe ei. Amin.*»

Papism și ortodoxism în Ardeal. P. O. Părinți protopopi și administratori protopopești, cari au primit spre desfacere broșura mea cu titlul de mai sus, sânt rugați a-mi trimite prețul exemplarelor desfăcute, ca să pot face față cheltuielilor de tipar ce mi se așteaptă. Dr. Gh. Cluhandu, asesor consistorial, Arad.

Ca să ne știm orienta din vreme despre numărul participanților, să se scrie colegului A. Popovici în Sibiu. Faceți cunoscut acest apel și colegilor aflați în alte eparhii.

Șpring, 28 April 1923.

cu frățescă dragoste
Ioan Crăciun

Ziarele române din Ardeal sânt rugate a reproduce acest apel.

Perspective sociale în lumina Evangheliei

Experiență economică și experiență creștină

Reforma socială pare a se îndruma în zilele noastre după normele vieții economice. Intensificarea producției industriale și comercializarea ei în stil mare prin căi de transport și de bușuri, preocupă arzător pe așa zișii reformatori sociali.

Muncitorii vor trăi prin uzina lor care la rândul ei își va asigura existența prin comerț; salariile se vor urca proporțional cu valoarea comercială a produselor respective, iar participarea la beneficii va gratifica pe fiecare lucrător cu o parte din câștigul patronal atât de înduit înainte. Fabriци și colonii, vapoare și rețele de căi ferate, materii prime și brațe, și proletariatul va descrește cu reprezentare.

Asta e societatea normală. Echilibrul forțelor economice e restabilit.

Dar, cu toate fabricile și de bușurile, cu toată participarea la beneficii și cu toate conforturile din lume, problema socială, în ce are ea mai grav și mai tragic rămâne în picioare. Căci a da pâine din belșug e totul pentru animal, dar e prea puțin pentru om. *Omul e însetat de vecinicie. Sufletul lui nu se satură cu toate bunățile din lume.*

Proletariatul moral nu se poate desființa cu salarii mari și cu indemnizații de hrană și de chirie.

El vrea o viață sufletească mai bună, mai nobilă, mai ideală. El vrea să se simtă creator și în ordinea spirituală a lumii. El nu poate rămâne în rolul de factor economic anonim; ci năzuiește să răsbească și în lumea valorilor spirituale.

El nu vrea să moară ca un simplu animal ghiftuit, nu poate primi sfârșitul acesta; doarește nemurirea.

Altfel tot nemulțumit rămâne și protestează mereu. Căci îmbunătățirea stării lui materiale fără o îmbunătățire corespunzătoare a vieții lui sufletești îi aduce mai mult chin și tristețe decât înainte. Mănâncă mai bine și bea mai mult.

Dar e de ajuns numai atât? Valoarea lui umană s'a ridicat prin asta? Nu, desigur.

Și aici soluția economică își arată insuficiența. Experiența socială a dovedit cu prisos superficialitatea desonorantă a metodei economice.

Rămâne o altă experiență de făcut, cea creștină. Metoda creștină n'a intrat până acum în calculul reformatorilor sociali. *Totuși evanghelia dă o soluție integrală.*

Ea reformează sufletul omenesc: îl face mai bun, mai iubitor, mai drept și mai adevărat. Trezește din somn puterile lui spirituale și le pune în slujba desăvârșirii morale.

Omul devine un creator spiritual în viața lumii. Muncitorul din uzină e o personalitate. El e egal cu patronul său într'un anumit înțeles căci are titlul muncii sale competente și apoi titlul regal de fiu al lui Dumnezeu. Conflictele devin imposibile. Stăpân și salahor nu sânt decât trepte în ierarhia valorilor profesionale, din punct de vedere sufletească ei sânt, sau pot fi egali: să citească aceleași nobile cugetări să asculte aceleași muzică, să privească aceleași picturi și să cultive același ideal moral și social.

E o utopie pentru zilele noastre și pentru miopia noastră sufletească, dar va fi o realitate trebuie să fie o realitate; căci în actuala stare de lucruri viața e o muncă silnică și dezesperantă cu toate sporurile de scumpete care ni se acordă mereu și cu atâtea lipsuri sufletești care nu ni se împlinesc niciodată. «*Ucideți trupul dar lăsați-ne sufletul căci la ce bun vom câștiga lumea și ne vom pierde sufletul?*»

Pr. Gr. Cristescu

Nr. 4085/923 Ep.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu.

Se comunică spre știre și orientare, că fabrica de clopote «Schib s. a.» din Sibiu în urma scumpirii din nou a materialului brut și a salariilor lucrătorilor, a urcat prețul clopotelor începând cu 15 Mai a. c. n. precum urmează:

1. Clopote de prima calitate pro kg. Lei 146.
2. Coroana și limba pro kg. lei 43.
3. Inscricția pentru fiecare literă sau număr lei 3.
4. Lagăr mare pentru clopote pro pereche lei 500.
5. Lagăr mic pentru clopote pro pereche lei 650.

Prețurile de mai sus se înțeleg fără ambalaj, loco turnătorii Sibiu, liber și fără obligo. Sibiu, 2 Mai 1923.

Consistorul arhidiecezan

Știrile zilei

Alteța Sa Regală Principele Carol, Moștenitorul Tronului, comandantul trupelor vânători de munte și însărcinat cu funcția de inspector general al marinei, se înalță dela gradul de general de brigadă la gradul de general de divizie, la comandamentul trupelor vânători de munte, pe ziua de 23 Mai 1923 (10 Mai st. v.), numindu-se pe aceeași zi și inspector general al aeronauticii.

Cursuri de vară. Casa Școalelor a hotărât să țină anul acesta cursuri de lucru manual, gimnastică și cânt, cu învățătorii din întreaga țară, precum și cursuri de vară de educație fizică cu măestrii și măestresele de gimnastică dela școale normale, la școala normală de fete din Sf. Gheorghe (Trei-Scaune). Cursurile se țin dela 8 Iulie, până la 20 August, sub conducerea d-lor inspectori N. Savu și V. Niculescu. Măestrii vor asista timp de 20 zile, în două serii de 30—40 persoane. În prima serie dela 8—12 Iulie, vor veni măestrii de gimnastică, și în a doua serie dela 29 Iulie—18 August, vor asista măestresele de gimnastică.

Ungaria și minoritățile sale. La ultima conferință interparlamentară, Cehoslovacia a dovedit, că în vreme ce minoritatea maghiară din toate statele succesoare se bucură de largi libertăți (chiar și de libertatea complotării), minoritățile din Ungaria sânt tratate în modul cel mai unguresc: toate școlile lor primare — alt fel de școale n'au — au fost maghiarizate, ear în biserici s'a introdus limba maghiară și li s'au confiscat toate averile. — Cum răspund statele succesoare la provocările Ungariei? Ele nu mai pot fi învinuite, când caută — nu se asuprescă pe maghiari, — ci numai să-și redobândească ceea ce li-a aparținut odată pe dreptate, și au pierdut sub dominațiunea vitregă trecută.

Cerem luarea de măsură potrivite. Cărciumele județului Sibiu, — și probabil și din alte județe, — stau deschise în zile de Dumineci și sărbători, cu toate că există statut județean care dispune închiderea lor pentru zilele numite. Urmările triste se văd în mai multe cazuri, dintre care amintim următorul: Dumineca trecută, într'o cărciumă din Rășinari, oamenii amețiți de beutură au început să se certe, ear cearta dela o vreme a trecut în pâruială, al cărei sfârșit a fost că doi oameni, unul de 40 de ani, altul de 22, au rămas morți pe loc. Cazul acesta vorbește dela sine.

Prudenți și circumspecți? Foaia sașilor din Bistrița a deschis o colecție pentru Ruhr și a publicat un articol împotriva Franței și a tratatelor de pace. Aceasta foaie, Bistritzer Deutsche Zeitung, scrie că francezii vor să ingenuncheze poporul german (care se face a nu ști ce a săvârșit în nordul Franței!); dar, zice foaia bistrițeană, «*cura — germană — va erumpe odată, și va mătura totul, ca un torent de munte...*» Care va să zică, trebuie să ne pregătim și noi, românii, împotriva «*torentului de munte*» ce ni-l pun în vedere politicianii dela Bistrița?

Stenografia s'a introdus ca obiect de învățământ obligator în toate școlile din Italia.

Reuniunea meseriașilor români din Sibiu și-a publicat *darea de seamă* pe anii 1920—1922. Se arată întâmplările mai însemnate, prin care a trecut reuniunea în anii din urmă. Din datele amănunțite despre situația acestei vechi instituții, reținem următoarele: Reuniunea are o bibliotecă în valoare (în cifre rotunde) de 18 mii lei; nrul volumelor bibliotecii este de 920, ear al cărților tipărite în editură proprie 3373. Avere reuniunii, în 31 Dec. 1922, este (rotund) 738 mii de lei, și anume: numerar 123 mii, efecte 10 mii. — Numărul membrilor: 3 onorari, 171 fondatori, 100 pe viață și 55 activi. Patronul reuniunii este I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae.

Rublele. Un exemplar din ziarul *Izvestia* sau din *Pravda* dela Moscova costă două milioane de ruble.

Poșta redacției

Pr. Șt. C. în C., și C. S. în M. În cele mai apropiate numere.

Nr. 142/923

(1) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Böz, protop. Merceurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele prevăzute în normele din vigoare.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile prevăzute cu documentele necesare subsemnatului oficiu în termenul deschis și a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Merceurea, în 22 April 1923.

Oficiul protopres. ort. rom. al Mercurei în înțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Păcurariu,
protopop.

Nr. 653/1923

(70) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Dridif, tractul Făgărașului se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Venitele parohiale sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, își vor înainta cererile, provăzute cu documentele prescrise, subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul dat, și se vor prezenta în parohie spre a se face cunoscuți parohienilor.

Făgăraș, la 21 Aprilie 1923.

Nicolae Borzea
protopop

Nr. 176/1923

(69) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de capelan permanent pe lângă oficiul parohial și protopopesc din Mediaș, se publică în baza Ven. ordin consistorial din 30 Martie a. c. Nr. 3057 Bis. 1923 un nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. Salarul, gradațiile și adaosul de scumpete și familiar, statorite de ministrul cultelor conform calificațiunii și anilor de serviciu.

2. Jumătate din venitele sisitunii parohiale.

3. Jumătate din venitele stolare și administrative dela serviciile îndeplinite de capelan în parohie și în tract.

4. Remunerație pentru catehizația: dela școlile primare și medii ev. lut., școala de meseriași și școala primară de stat, în cadrele instrucțiunii ministeriale.

5. Remunerație potrivită dela protopop pentru serviciile ce le vor presta în cancelaria protopresbiterală.

Doritorii de a ocupa acest post, au să și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul legal.

Mediaș, la 20 Aprilie v. 1923.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea
protopop

Propise pentru examene

:-: dictando și caligrafie :-:

se află de vânzare la

Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Catalogul

cărților și imprimatelor (blanchetelor) din editura și depozitul

Librăriei arhidiecezane

cuprinzând un număr foarte considerabil de cărți bune și folositoare, grupate în XXV de titluri, precum și specificarea de blanchete în afaceri bisericesti, școlare și episcopice pentru oficiile protopresbiterale și parohiale, asemenea și pentru direcțiunile liceelor și școlilor primare, a apărut și s'a trimis tuturor oficiilor protopresbiterale.

Se mai află în depozit portretele MM. LL. regele Ferdinand I și regina Maria, a arhiepiscopului-mitropolit Andrei baron de Șaguna, Miron Romanul și Ioan Meșianu, și a marelui mecenat Emanuil Gozdsu, precum și diferite icoane.

Se pot comanda la Librăria arhidiecezană și odoare și odăjdii bisericesti, cu prețurile cele mai reduse.

Se publică separat broșurile dela 62 «Bibliotecii» ce se află în depozit.

Comandele se execută mai avantajos prin rambursare.

Se primesc comande și pentru cărți cari nu se cuprind în catalog, procurându-se cu posibilă grabire.

Librăria primește comande și pentru procurarea de sigile și stampile.

Prețul catalogului: 2 lei, ear porto postal 50 bani.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dnui Ioan Meșianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

Mersul trenurilor în Sibiu

I. Plecare: 1. Spre Copșa: 2:30, 10:40 14:35, 19:05.

2. Spre Vinț: 4:05, 18:35.

3. Spre Râul-Vadului, Peatra-Olt, București: 2:54, 13:45, 19, (accelerat).

4. Spre Făgăraș: 5:05, 15:51.

5. Spre Ciznădie: 5:16, 12:25, 17:04.

6. Spre Agnita, Sighișoara: 17:45.

7. La Ocna, tren școlar: 6:20, 13:25.

II. Sosire: 1. Dela Copșa: 1:13, 9, 15:23, 18:50.

2. Dela Vinț: 10:40, 17:04.

3. Dela Râul-Vadului, Peatra Olt, București 1:44, 12:20 (accelerat), 16:15.

4. Dela Făgăraș: 8:30, 14:14.

5. Dela Ciznădie: 7, 13:44, 18:20.

6. Dela Sighișoara: 8:50.

7. Dela Ocna tren școlar: 7:30, 14:34.

An sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

— prețuri moderate —

Biblioteca Universală

una dintre cele mai de seamă Biblioteci apărute până acum la noi

Nri apăruti 33 ◆ Prețul unui Nr. 1 Leu

Lumea copiilor

revistă săptămânală pentru copii, bine redactată, cu ilustrațiuni colorate și instructive

— Prețul unui Nr. 2 Lei —

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu, se află de vânzare

Noul Testament (cu litere cirile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crudu Lei 4.—, broșat Lei 6.— plus porto postal Lei 2.—.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

Ziarul de cassă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școlile primare:

Registre pentru absenții și clasificații.
Matricole școlare.

Anunțuri și reclame

Singurul ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.